

DOI: 10.26693/jmbs04.01.307

УДК 796.032

Передерій В. В.

МАППІНГ ПРОЕКТІВ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ

Львівський державний університет фізичної культури, Україна

viraperederii@gmail.com

Розвиток олімпійської освіти в Україні розпочався із створення Олімпійської Академії України у 1991 році. Сьогодні українська модель впровадження олімпійської освіти одна з найкращих у світі.

З метою подальшого розвитку олімпійської освіти в Україні необхідно використовувати інноваційні підходи впровадження та форми олімпійської освіти, які відповідають вимогам часу. Тому, актуальним завданням є детальний аналіз існуючих форм олімпійської освіти, виявлення їх характерних рис, співставлення та порівняння можливостей щодо ефективності розв'язання поставлених завдань.

Мета – систематизація та порівняльний аналіз існуючих форм олімпійської освіти.

Матеріал. В процесі дослідження проводилося порівняння характерних рис існуючих форм олімпійської освіти. Для отримання результатів дослідження було використані *методи*: аналіз науково-методичної літератури, аналіз документальних матеріалів, метод порівняння, маппінг.

Результати. З метою систематизації та характеристики основних проектів олімпійської освіти в Україні було створено маппінг проектів, в якому описано вікові групи проектів, контент, формат проектів, відповідальні організації та масштабність заходів.

Висновки. Маппінг заходів олімпійської освіти допоміг наочно відобразити загальну картину існуючих проектів в Україні та згрупувати їх за характерними рисами. Зокрема узагальнення та систематизація проектів олімпійської освіти стало підґрунтям створення нової форми олімпійської освіти – проект #OlympicLab.

Ключові слова: маппінг, олімпійська освіта, Олімпійська академія України.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконується в межах теми «Теоретико-методичні основи управління тренувальним процесом та змагальною діяльністю в олімпійському, професійному та адаптивному спорті» відповідно до плану ЛДУФК на 2016-2020 роки, № державної реєстрації 0116U003167.

Актуальність. Національна система олімпійської освіти в Україні почала формуватися у 90-х роках ХХ ст. В період з 1991 по 2006 рр. система олімпійської освіти дітей та учнівської молоді розвивалась за громадською моделлю, а з 2006 р. було сформовано громадсько-державну модель олімпійської освіти. Власне підписання договору про співробітництво між Національним олімпійським комітетом України та Міністерством освіти і науки України дозволило перейти від громадської до громадсько-державної моделі реалізації олімпійської освіти. Нині це визнана у світі фундаментальна система, що реалізується у двох відносно самостійних напрямках – загально- та спеціально-освітньому [2]. В свою чергу, кожен з напрямів допомагає розкрити особливості олімпійської освіти, поширити її у суспільстві та ознайомити із олімпійським рухом.

Основам, концепціям, формам олімпійської освіти приділялося й приділяється велика увага фахівців у світі та в Україні, що підтверджує значна кількість досліджень присвячених проблемам олімпійської освіти вітчизняних (В.Н. Платонов, М.М. Булатова, М.О. Олійник, В.Н. Кудіненко, В. Ашанін, В.М. Лабскір, О.М. Вацеба, Ю. Юхимук, Я. Шербашин) та закордонних науковців (Karatassakis T., Muller Norbert, Lamartine P. Da Costa, В.В. Столбов, І.В. Барінова, Ю.А. Прокопчук, Н.В. Печерський, Ю.М. Чернецький та ін.).

Для розвитку олімпійської освіти велике значення має співпраця різних організацій: Міжнародної Олімпійської Академії (МОА), Національного олімпійського комітету (НОК) України, національних федерацій з видів спорту, закладів освіти усіх рівнів, місцевих органів влади та оргкомітетів спортивних заходів різного рівня, зокрема Олімпійських ігор (ОІ).

Однією з важливих організаційно-педагогічних умов впровадження олімпійської освіти в навчально-виховний процес школярів є науково-методичне забезпечення [1].

Подальший розвиток олімпійської освіти в Україні має ґрунтуватися на використанні усіх напрацьованих підходів щодо впровадження олімпійської освіти, але за умови інновації існуючих її

форм на вимогу часу [3]. Тому, актуальним завданням наукового дослідження є детальний аналіз існуючих форм олімпійської освіти, виявлення їх характерних рис, співставлення та порівняння можливостей щодо ефективності розв'язання поставлених завдань, виявлення резервів вдосконалення різноманітних форм олімпійської освіти.

Мета роботи – систематизація та порівняльний аналіз існуючих форм олімпійської освіти.

Матеріал і методи дослідження. В процесі дослідження проводилося порівняння характерних рис існуючих форм олімпійської освіти.

Для отримання результатів дослідження було використані **методи:** аналіз науково-методичної

літератури, аналіз документальних матеріалів, метод порівняння. Для інтерпретації та представлення (візуалізації) отриманих результатів використано метод маппінгу.

Результати дослідження та їх обговорення. З метою систематизації та характеристики основних проектів олімпійської освіти в Україні було створено маппінг (*англ. data mapping, частіше маппінг* – визначення відповідності даних між потенційно різними характеристиками одного об'єкта або різних об'єктів) [4] проектів, в якому представлено вікові групи учасників проектів, контент, формат проектів, відповідальні організації та масштабність заходів (**таблиця**).

Таблиця - Характеристика проектів олімпійської освіти

Назва проекту	Вікова група	Контент проекту	Формат проекту	Відповідальна організація	Масштаб проекту
1	2	3	4	5	6
Олімпійський день	від 0 до 99+	Міжнародне святкування створення МОК, в межах якого проводять майстер класи з видів спорту, символічні легкоатлетичні забіги та інші активності	Захід на відкритих площах міста/селища	НОК України, РВ НОК, Мінмолодспорт, МОН	Міжнародні
Олімпійський урок	від 6 до 18; від 0 до 99+	Знайомство з видами спорту, спортивні майстер класи від олімпійців та тренерів, знайомство з олімпійськими цінностями, олімпійською освітою	Відкриті уроки / Захід на відкритих площах міста/селища	НОК України, РВ НОК, Мінмолодспорт, МОН	Національні
Олімпійський тиждень	від 6 до 18	Комплекс проведених олімпійських уроків впродовж вересня	Відкриті уроки	НОК України, РВ НОК, Мінмолодспорт, МОН	Національні
Олімпійське лелечення	від 14 до 16	Всеукраїнські шкількі командні змагання (олімпійська вікторина, естафети, волейбол, презентація команди). Захід має 4 етапи: міський, районий, обласний, всеукраїнський	Конкурс / Змагання	НОК України, РВ НОК, Мінмолодспорт, МОН	Національні
Олімпійська книга	від 0 до 99+	Видавництво літератури на олімпійську тематику та її поширення по території країни	Поширення атрибутики	ОАУ, НОК України, РВ НОК та ОАУ	Національні
Do like Olympians	від 0 до 99+	3 форми проекту: 1. Зарядка з олімпійцем на відкритому уроці у закладах освіти; 2. Зарядка з олімпійцем на відкритих площах/парках у містах/селах; 3. Демонстрація роликів про олімпійські цінності	Активність	Регіональні відділення НОК України	Національні
Конкурси малюнків /творів на олімпійську тематику	від 6 до 18	Конкурс для дітей на спортивну тематику	Конкурс / Змагання	ОАУ, РВ ОАУ та НОК	Регіональні
Олімпійські вікторини	від 0 до 99+	Освітній конкурс на олімпійську тематику для всіх бажаючих	Конкурс / Змагання	ОАУ, РВ ОАУ, та НОК	Регіональні
Зустрічі з чемпіонами і призерами ОІ	від 0 до 99+	Питання-відповіді та спілкування із запрошеним гостем	Активність	ОАУ, НОК України, РВ НОК та ОАУ	Регіональні
Олімпійська перерви	від 6 до 18	Спортивна активність під час перерви у школі	Активність	Заклади освіти	Місцеві

Продовж. табл.

1	2	3	4	5	6
Олімпійські фестивалі	від 6 до 18	Спортивна активність	Активність	Заклади освіти	Місцеві
Лист олімпійцям	від 6 до 18	Конкурс для дітей на спортивну тематику	Конкурс/Змагання	Заклади освіти	Місцеві
Інтернет уроки "Олімпійський міст"	від 6 до 18	Спілкування між закладами освіти на олімпійську тематику; обмін досвідом тощо	Активність	Заклади освіти	Місцеві

Для проведення порівняльного аналізу основних проектів олімпійської освіти в Україні виділено її значущі характеристики:

Вікові групи проектів (цільова аудиторія). Виявлено 3 вікових групи проектів: I група – від 0 до 99+ тобто для всіх бажаючих; II група – від 6 до 18 років (учні закладів середньої освіти); III група – від 14 до 16 років (виокремлено для проекту «Олімпійське лелечення»).

Формати проектів (відкриті уроки, заходи на відкритій площі міста/селища, активності, конкурси/змагання, поширення атрибутики).

Організації, відповідальні за реалізацію проектів (Міністерство молоді та спорту України, Міністерство освіти і науки (МОН) України, НОК України, регіональні відділення НОК України, Олімпійська академія України (ОАУ), регіональні відділення ОАУ, заклади освіти);

Масштаб проектів (міжнародні, національні, регіональні, місцеві).

В свою чергу до міжнародних заходів олімпійської освіти, які реалізуються в Україні, можна віднести проект «Олімпійський день», який щорічно

проводиться всіма Національними олімпійськими комітетами у своїх країнах з метою святкування річниці створення Міжнародного олімпійського комітету (МОК). Однією із основних обов'язкових та об'єднуючих заходів активностей є символічний легкоатлетичний забіг для всіх бажаючих. В Україні цей захід щорічно збирає майже 1 млн учасників. Зокрема слід звернути увагу, що проект має програмно-нормативне забезпечення та державну підтримку у реалізації, що сприяє якісному проведенню заходів на всій території України.

До національних заходів можна віднести «Олімпійський урок», який має 2 формати проведення: відкриті уроки та заходи на площах/у парках міста/села; «Олімпійський тиждень»; «Олімпійське лелечення»; «Олімпійська книга»; «Олімпійський куточок»; «Do like Olympians». Усі ці заходи мають програмно-нормативне забезпечення та державну підтримку. Спільним для них є те, що організаціями, відповідальними за їх проведення є НОК України, ОАУ, регіональні відділення НОК України та ОАУ, Міністерство молоді та спорту України, Міністерство освіти і науки України (рисунк).

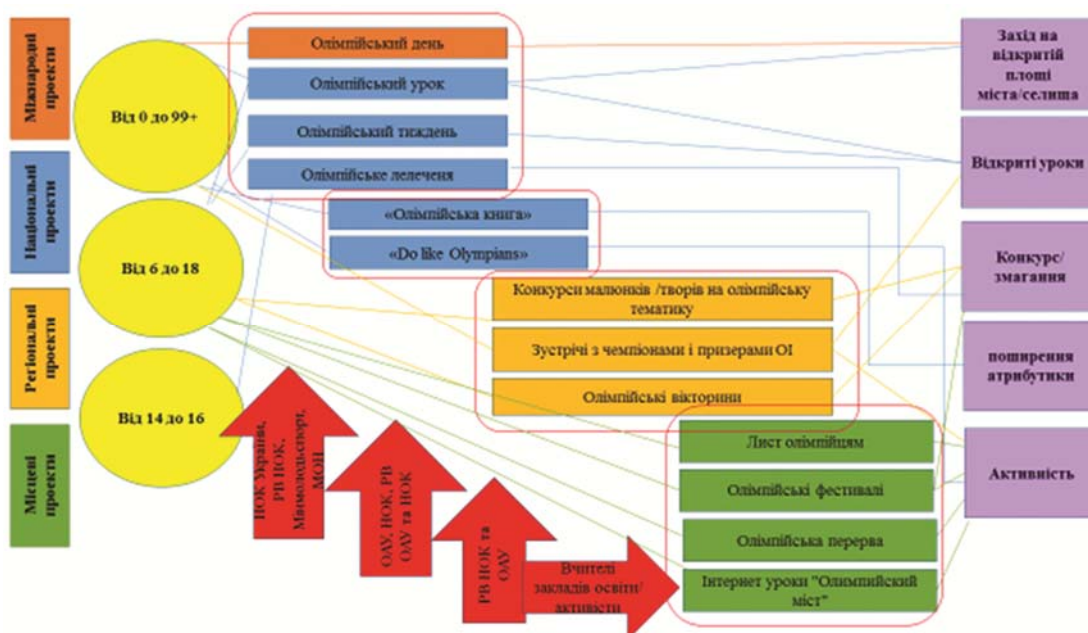

Рис. «Мappінг заходів олімпійської освіти»

До регіональних заходів можна віднести «Конкурси малюнків/творів на олімпійську тематику», «Олімпійські вікторини» та «Зустрічі з чемпіонами та призерами Олімпійських Ігор». Такі заходи зазвичай реалізують регіональні відділення (РВ) НОК України та ОАУ у своїх областях.

Також існують проекти, які реалізуються за ініціативи вчителів у закладах освіти або регіональних відділеннях ОАУ. Такі заходи зазвичай не мають програмно-нормативного забезпечення та загальнодержавної популярності. Ці проекти було об'єднано у групу – місцеві.

Висновки. Враховуючи вищезазначене можна зробити висновок, що усі проекти олімпійської освіти, які реалізуються в Україні мають єдину спільну мету – поширення олімпійської освіти. Існуючі про-

екти можна розділити на ті, котрі мають програмно-нормативне забезпечення та ті, які реалізуються з власної ініціативи на місцях у закладах освіти вчителями фізичної культури або іншими активістами. Систематизація заходів (маппінг) олімпійської освіти допомогла наочно відобразити загальну картину існуючих проектів, які проводяться в Україні, та згрупувати їх за характерними ознаками. Узагальнення та систематизація проектів олімпійської освіти можуть слугувати підґрунтям для створення нової форми олімпійської світи – проекту #OlympicLab.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою, інформаційним наповненням та впровадженням інноваційних форм олімпійської освіти в Україні.

References

1. Yermolova VM. Rol olimpiyskoi osvity v systemi navchalno-vykhovnoi roboty shkoly. *Olimpiyskyi sport i sport dlya vsikh: tezy dop XIV Mizhnar nauk konhr.* K; 2010: 11. [Ukrainian]
2. Yermolova VM. *Olimpiyska osvita: teoriya i praktyka:* navch posib. K; 2011. 335 p. [Ukrainian]
3. Perederiy VV. Napryamy osvithoi diyalnosti Mizhnarodnoho olimpiyskoho komitetu. *Fizychna aktyvnist, zdorov'ya ta sport.* 2017; 4: 3-9. [Ukrainian]
4. Mapping [digital resource]. Available from: <http://explainwell.org/index.php/table-of-contents-map-your-knowledge/what-is-a-concept-map/>

УДК 796.032

МАППИНГ ПРОЕКТОВ ОЛИМПІЙСЬКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Передерий В. В.

Резюме. Развитие олимпийского образования в Украине началось с момента создания Олимпийской Академии Украины в 1991 году. Сегодня украинская модель олимпийского образования признана одной из лучших в мире. С целью дальнейшего развития олимпийского образования в Украине необходимо использовать наработки инновационных подходов и форм олимпийского образования, при их соответствии требованиям времени. Поэтому актуальной задачей является детальный анализ существующих форм олимпийского образования, выявление их характерных черт, их сопоставление и сравнение возможностей и эффективности решения поставленных задач.

Цель - систематизация и сравнительный анализ существующих форм олимпийского образования.

Материал. В процессе исследования проводилось сравнение характерных черт существующих форм олимпийского образования. Для получения результатов исследования были использованы *методы*: анализ научно-методической литературы, анализ документальных материалов, метод сравнения, маппинг.

Результаты. С целью систематизации и характеристики основных проектов олимпийского образования в Украине был создан маппинг проектов, в котором описаны возрастные группы проектов, контент, формат проектов, ответственные организации и масштабность мероприятий.

Выводы. Маппинг олимпийского образования помог отобразить общую картину проектов в Украине, сгруппировать их по характерным чертам. Обобщение и систематизация проектов олимпийского образования стало основой создания новой формы олимпийского образования – проекта #OlympicLab.

Ключевые слова: маппинг, олимпийское образование, Олимпийская академия Украины.

UDC 796.032

Mapping of the Olympic Education Projects

Perederii Vira

Abstract. The development of the Olympic education in Ukraine began from the creation of the Olympic Academy of Ukraine in 1991. Today, the Ukrainian model of the Olympic education is considered one of the best models in the world.

Further developing of the Olympic education in Ukraine requires using innovative approaches for the implementation and introduction of the Olympic education. However, it is very important to take into account that the forms of the Olympic Education to fit and to compliance with the “time” requirements of the country. Therefore, an urgent task is a detailed analysis of the existing Olympic education forms for identifying its characteristics, its comparison and comparison of the possibilities for effectiveness of solving the tasks.

The purpose of the study was to hold a comparative analysis and systematization of the existing forms of the Olympic education.

Material and methods. In the process of research, we compared the characteristic features of the existing forms of Olympic education. To obtain the results of the research we used the following methods: analysis of scientific and methodological literature, documentary materials analysis, comparison method, and mapping.

Results and discussion. In order to systematize and characterize the main projects of the Olympic education in Ukraine, we created the mapping of existing projects of the Olympic education, which describes the projects age groups, content, formats, responsible organizations and its scale (international, national, regional, local).

For the purpose of comparative analysis of the main projects of the Olympic education in Ukraine, we determined the following significant characteristics: Age groups of projects (target audiences); Project formats; Organizations responsible for project implementation; Scope of projects.

Conclusion. We can divide the existing projects of the Olympic Education in Ukraine into projects with policy documents for its regulation and projects implemented by local initiative of physical education teachers or other activists in few educational institutions. The mapping of the Olympic education helped to visualize the overall picture of the existing projects that are implemented in Ukraine, and to group them by characteristic features. In addition, summaries of the existing Olympic Education projects gave rise to the foundation of the new form of the Olympic Education, which would be fit, and compiling with the “time” requirements of the country. It is called #OlympicLab.

Keywords: mapping, Olympic education, Olympic Academy of Ukraine.

The authors of this study confirm that the research and publication of the results were not associated with any conflicts regarding commercial or financial relations, relations with organizations and/or individuals who may have been related to the study, and interrelations of coauthors of the article.

Стаття надійшла 01.11.2018 р.

Рекомендована до друку на засіданні редакційної колегії після рецензування